

[Начало](#) > ... > [Семейноправни Въпроси И Наследство](#) > [Развод И Законна Раздяла](#) > [Estonia](#)

Развод и законна раздяла

 ЕстонияСъдържание,
предоставено отEuropean Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Какви са условията за получаване на развод?

Развод може да се обяви от служба по гражданското състояние (*perekonnaseisuasutus* or *perekonnaseisuamet*) или от нотариус по взаимно съгласие на съпрузите, въз основа на обща писмена молба, или от съда, въз основа на иск, предявен от единия съпруг срещу другия. Последният сценарий се прилага, ако съпрузите имат разногласия относно развода или обстоятелствата, свързани с него, или ако службата по гражданското състояние не е компетентна да обяви развод.

2 Какви са основанията за развод?

Служба по гражданското състояние или нотариус може да обяви развод по взаимно съгласие на съпрузите въз основа на обща писмена молба, ако и двамата съпрузи живеят в Естония.

Развод може да бъде обявен от съда въз основа на иск, предявен от единия съпруг срещу другия, ако съпружеските връзки са окончателно преустановени. Съпружеските връзки са преустановени, ако съпрузите повече нямат брачно съжителство и има основание да се смята, че съпрузите няма да възобновят съжителството си. Преустановяването на съпружеските връзки се презюмира, ако съпрузите са живели разделени най-малко две години.

3 Какви са правните последици от развода за:

3.1 личните отношения между съпрузите (напр. фамилното име)

Разводът не засяга личните взаимоотношения между съпрузите. При развод след подаване на молба съдът или службата по гражданското състояние може да възстанови предбрачното име на лицето; в противен случай се запазва фамилното име, придобито при сключване на брака.

3.2 подялбата на имуществото на съпрузите

При развод имуществото на съпрузите се разделя съобразно приложимия за тях режим на имуществени отношения. При наличие на общо имущество по правило съгласно разпоредбите за прекратяване на съсобствеността общото имущество (*ühisvara*) се разделя на равни дялове. Общото имущество на съпрузите се определя към момента на прекратяване на режима на имуществените отношения. Съпрузите не са задължени да поделят имуществото си при развод. До подялбата на общото имущество те съвместно упражняват правата и изпълняват задълженията, свързани с това имущество. Освен това съпрузите имат право да владеят съвместно всички вещи, представляващи част от общото имущество.

При прекратяване на режим на имуществена разделност (*vara juurdekasvu tasaarvestus*) се установяват стойността на придобитото от всеки съпруг по време на брака и размерът на съответната част, която всеки от тях има право да получи съобразно своя принос.

Ако при развод съпрузите желаят да поделят имуществото си, това става съгласно избрания режим на имуществени отношения или съгласно споразумение за имуществени отношения (*abieluvaraleping*). Ако съпрузите са подписали споразумение за имуществени отношения, то се прекратява в момента на развода. При прекратяване на споразумението за имуществени отношения в случай на развод се прекратяват всички права и задължения, произтичащи от това споразумение. Имуществото се поделя съгласно споразумението за имуществени отношения.

3.3 малолетните и непълнолетните деца на съпрузите

Разводът като такъв не засяга родителската отговорност и родителите продължават да упражняват съвместно родителските права.

Като цяло родителите следва да се споразумеят за това с кого ще живее детето, кой ще участва в отглеждането му и до каква степен, както и при какви условия и за какъв период от време се осигурява издръжка. Месечната издръжка за ненавършило пълнолетие дете не може да бъде по-малка от минималния размер на издръжката за ненавършило пълнолетие дете, определена в Закона относно семейството (*perekonnaseadus*).

Ако родителите не желаят или нямат възможност да упражняват правото си на съвместно упражняване на родителските права, всеки родител има право да се обърне към съда за това, упражняването на родителските права да бъде частично или изцяло прехвърлено на него. Промените в правото на упражняване на родителските права не засягат задължението за осигуряване на издръжка за ненавършило пълнолетие дете.

3.4 задължението за изплащане на издръжка на другия съпруг?

Бивш съпруг има право да получи издръжка:

1. до навършване на тригодишна възраст от детето, ако след развода бившият съпруг не може да издържа себе си поради грижите, които полага за детето на съпрузите;
2. ако след развода бившият съпруг не може да издържа себе си поради възрастта си или здравословното си състояние, както и ако към момента на развода има нужда от помощ, дължаща се на възрастта му или здравословното му състояние. Издръжка, дължаща се на възрастта му или здравословното му състояние, може да бъде поискана и от другия бивш съпруг в случаите, когато нуждата от помощ, дължаща се на възрастта му или здравословното му състояние, вече е съществувала към момента, в който съпругът е загубил правото да получава издръжка от другия съпруг на друго основание, предвидено в закона. Издръжката се изплаща за времето, през което се очаква лицето, имащо право на издръжка, да няма свои собствени приходи.

Бащата на детето е длъжен да осигури издръжка на майката на детето за осемте седмици, които предхождат, и дванадесетте седмици, които следват раждането на детето.

Съдът може да освободи бивш съпруг от задължението да осигури издръжка по предвидени от закона причини.

Бивш съпруг, който има право да получава издръжка, може да поиска единствено правното задължение за осигуряване на издръжка да се изпълни след предявяване на иска.

4 Какво на практика означава правният термин „законна раздяла“?

Съпрузите се считат за законно разделени, когато не споделят едно домакинство или нямат брачно съжителство, и поне единият от тях показва ясно, че не желае да го възстанови или създаде.

5 Какви са условията за законна раздяла?

Съпрузите живеят разделени.

6 Какви са правните последици от законната раздяла?

Ако съпрузите са законно разделени, всеки от съпрузите може:

1. да поиска от другия съпруг всички вещи, които са били използвани в интерес на семейството, ако съпругът има нужда от тях в своето отделно домакинство и ако той има законен интерес да продължи да ги използва. Всяко стандартно семейно обзавеждане на домакинството, което е съвместно притежание на съпрузите, се поделя между тях въз основа на принципа на справедливост. Като цяло двамата съпрузи могат да предявят иск за получаване на лични вещи, които са тяхна лична собственост. Всяко имущество, което е обща собственост (т.е. по-специално общата собственост на съпрузите), се поделя по справедлив начин и като се вземат предвид интересите на всеки един от съпрузите и на децата;
2. да поиска от другия съпруг да прехвърли семейното жилище или част от него за негова единствена употреба, ако това е необходимо, с цел да се избегнат големи лични конфликти. Въпреки че това следва да се основава на първо място на преференциалните права на собственика на жилището, то може също така да бъде предоставено за ползване на съпруга, който не е собственик, ако съдът намери това за необходимо, като вземе предвид средствата на двамата съпрузи и интересите на децата.

Ако съпрузите са законно разделени, всеки съпруг трябва да осигури издръжка, която е под формата на периодично изплащани парични суми, които трябва да покриват разходите, понесени от другия съпруг в интерес на семейството.

7 Какво означава на практика терминът „унищожаване на брака“?

Унищожаване на брака означава, че бракът се счита за недействителен от самото му начало. Брак може да бъде унищожен единствено със съдебно решение.

8 Какви са условията за унищожаване на брака?

Унищожаването на брака може да се базира единствено на основанията за недействителност на брака, определени в Закона относно семейството, т.е. съдът може да постанови унищожаване на брака в рамките на исково производство, ако:

1. към момента на сключване на брака е било нарушено изискването относно минималната възраст за сключване на брак или дееспособност;
2. към момента на сключване на брака е била нарушена определената в закона забрана за сключване на брак;
3. към момента на сключване на брака са били нарушени определените в закона формални изисквания;
4. към момента на сключване на брака поне единият от съпрузите е имал временно психическо разстройство или не е бил в състояние да упражнява волята си поради друга причина;
5. бракът е бил сключен чрез измама или по принуда, включително чрез прикриване на здравословното състояние или други лични данни за единия съпруг, когато тези данни са от значение за валидността на брака;
6. ако някой от съпрузите не е възнамерявал да изпълнява произтичащите от статута на омъжена/женен задължения, а бракът е сключен поради други причини, по-конкретно с намерението да се получи разрешение за пребиваване в Естония (фиктивен брак).
7. съпрузите са от един и същи пол вследствие на промяна на пола, осъществена по време на брака.

Освен това бракът се счита за недействителен, ако:

1. бракът е между лица от един и същи пол;
2. сключването на брака е потвърдено от лице, което няма компетентността на лице по гражданското състояние, или
3. едната от страните не е изявила желание за сключването на брак.

9 Какви са правните последици от унищожаването на брака?

При унищожаване на брака той се счита за недействителен от самото му начало, освен ако бракът не е бил унищожен поради брак между лица от един и същи пол, в който случай бракът се унищожава към датата на влизането в сила на съдебното решение. Лица, чийто брак е бил унищожен, вече нямат един към друг правата и задълженията, които произтичат от брака (включително произтичащите от всяко споразумение за имуществени отношения между съпрузите, което също се счита за невалидно).

Ако бракът се унищожава поради това, че един от бъдещите съпрузи е скрил от другия бъдещ съпруг обстоятелството, че вече е женен/омъжена или оказва влияние върху другия съпруг да сключи брак посредством измама или по принуда, съдът може да разпорежи лицето да плати издръжка на лицето, с което е сключило недействителен брак, като прилага правилата относно присъждане на издръжка на съпруг. По искане на страна, която е била принудена да встъпи в брак, съдът може да приложи разпоредбите относно имуществените отношения по отношение на режима на имуществени отношения между страните (т.е. общото имущество на съпрузите).

Деца, които са родени в брак, който е унищожен, имат същите права и задължения, като децата, родени в брак, който е редовен.

10 Съществуват ли алтернативни извънсъдебни способи за решаване на въпросите, свързани с развода, без да се стига до съд?

Служба по гражданското състояние или нотариус може да обяви развод въз основа на споразумение между съпрузите. Правните последици от един развод (напр. подялба на съпругеска имуществена общност) могат да бъдат определени в споразумение между участващите съпрузи.

В случай че съпрузите имат разногласия относно обстоятелствата по развода, няма извънсъдебни средства за намиране на решение.

11 Къде се подава заявление (иск/искане) за развод/законна раздяла/унищожаване на брака? Какви формалности трябва да бъдат спазени и какви документи трябва да бъдат приложени към заявлението?

Молба за развод може да се подаде до:

1. службата по гражданското състояние по местопребиваване на един от съпрузите (ако и двамата съпрузи пребивават в Естония);
2. нотариус;
3. първоинстанционен съд, чиято компетентност обхваща местопребиваването на ответника (а окръжен съд (*maakohus*)).

Молба за унищожаване на брака следва да се подаде до съда от първа инстанция (окръжния съд) по местопребиваване на ответника.

Развод се обявява от служба по гражданското състояние въз основа на обща лична писмена молба от съпрузите. В молбата съпрузите следва да потвърдят, че нямат разногласия по отношение на децата, подялбата на общото имущество или издръжката. Към молбите за развод следва да се прилага документ, който удостоверява брака. Ако поради основателни причини някой от съпрузите не може да се яви лично в службата по гражданското състояние, за да се подаде общата молба, той може да подаде отделна молба, която е нотариално заверена. Документи, които са на чужд език, следва да бъдат представени в службата по гражданското състояние със съответния превод, заверен от нотариус, консулска служба или заклет преводач. Всеки удостоверяващ брака документ, който е издаден в чужда държава, трябва да бъде легализиран или да носи апостил, освен ако в международно споразумение не е предвидено друго.

Развод се обявява от нотариус въз основа на обща лична писмена молба от съпрузите. Към молбите за развод следва да се прилага документ, който удостоверява брака. Ако поради основателни причини някой от съпрузите не може да се яви лично в службата по гражданското състояние, за да се подаде общата молба, той може да подаде отделна молба, която е нотариално заверена. Документи, които са на чужд език, следва да бъдат представени в службата по гражданското състояние със съответния превод, заверен от нотариус, консулска служба или заклет преводач. Всеки документ, удостоверяващ брака, който е издаден в чужда държава, трябва да бъде легализиран, или да носи апостил, освен ако в международно споразумение не е предвидено друго.

При брачни дела, по които се произнася естонски съд, искът се предявява пред съда, чиято компетентност обхваща общото местопребиваване на съпрузите или, ако няма такова място — пред съда, чиято компетентност обхваща местопребиваването на ответника. Ако местопребиваването на ответника не е в Естония, искът се предявява пред съда, чиято компетентност обхваща местопребиваването на ненавършилото пълнолетие дете на страните, или ако няма ненавършило пълнолетие дете — пред съда, чиято компетентност обхваща местопребиваването на ищеца. Когато пред съда се предявява иск за развод, законна раздяла или унищожаване на брака, исковата молба трябва да отговаря на формалните изисквания, определени в Гражданския процесуален кодекс (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*), по отношение на гражданския иск. Исковата молба и всички други документални доказателства следва да се представят в съда в писмен вид или в електронен формат, на естонски език, и да бъдат във формат A4.

В исковата молба следва да се посочат името на съда, както и личните данни на ищеца и ответника (съпрузите) и техните общи ненавършили пълнолетие деца. Следва също така да се посочи кой ще осигурява издръжката на децата и ще ги отглежда и с кого ще живеят децата; исковата молба следва да съдържа също така предложение за по-нататъшната организация на родителските права и отглеждането на децата. Освен това следва да се посочат фактическите обстоятелства, които са в основата на иска; ищецът следва също така да включи и представи всички доказателства, с които разполага.

В допълнение към упоменатото по-горе, ако има подялба на общото имущество, в исковата молба следва да се посочи устройството и местоположението на имуществото, следва да се определи стойността на всички вещи на ищеца и трябва да се направи предложение за подялба на общото имущество. Ако съпрузите са подписали споразумение за имуществени отношения, то трябва да се приложи към исковата молба.

Исковата молба трябва да бъде подписана от ищеца или от негов представител. Ако има представител, следва да се приложи документ за упълномощаване или друг документ, удостоверяващ пълномощията на представителя.

12 Може ли да бъде получена правна помощ за покриване на разходите по производството?

Ако поради финансовото си положение лицето, искащо правна помощ, не може да плати процесуалните разноски или може да плати само част от тях, или може да ги плати на няколко вноски, и ако има достатъчно основание да се счита, че намерението му да участва в производството ще бъде успешно, съдът може да го освободи от задължението му да плати напълно или частично процесуалните разноски и да остави плащането им да бъде поето от държавата.

13 Възможно ли е да се обжалва решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака?

Жалба срещу решение за развод, законна раздяла или унищожаване на брак може да бъде подадена съгласно общите разпоредби, регулиращи производството по обжалване, ако жалбоподателят разбере, че решението на първоинстанционния съд се основава на грешка в закона (например първоинстанционният съд е приложил неправилно законовата разпоредба на материалното право или процесуалното право).

14 Какво следва да се направи, за да се признае в държавата членка решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, което е издадено от съд в друга държава членка?

Съгласно Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета решение за развод, постановено в една държава членка, се признава автоматично в другите държави — членки на Европейския съюз (без Дания), без да се изисква специална процедура за това.

15 Към кой съд следва да се обърне, за да се противопоставя на признаването на решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, издадено от съд в друга държава членка? Каква е процедурата в такива случаи?

За да се оспори признаването на решение за развод, законна раздяла или унищожаване на брака, се сезира въззивния съд на държавата членка съгласно посоченото в списъка, публикуван в Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета. В Естония тази функция се изпълнява от областния съд (*ringkonnakohus*).

Процедурата и крайният срок за обжалване на съдебно решение ще бъдат определени в съдебното решение.

16 Кой е приложимият закон при бракоразводни дела, когато съпрузите не живеят в държавата членка на съда, който разглежда делото, или са граждани на различни държави?

При развод се прилага законодателството на държавата, в която се намира общото местопребиваване на съпрузите. Ако съпрузите пребивават в различни държави, но имат едно и също гражданство, общите правни последици от брака се определят от законодателството на държавата, чиито граждани са те. Ако съпрузите пребивават в различни държави и имат различно гражданство, общите правни последици от брака се определят въз основа на законодателството на държавата:

- на последното им общо местопребиваване, при условие че единият от съпрузите пребивава в тази държава;
- където пребивава ответната страна;
- където пребивава единият от съпрузите в случай на обща молба;
- където пребивава лицето, подало молба за развод, ако то е пребивавало там най-малко една година непосредствено преди подаване на молбата, или където пребивава лицето, подало молба за развод, ако то е пребивавало там поне шест месеца, непосредствено преди да подаде молбата, и ако е гражданин на въпросната държава членка.

Ако разводът не е разрешен съгласно упоменатото по-горе законодателство или е разрешен само при много строги условия, се прилага естонското законодателство, ако единият от съпрузите пребивава в Естония или притежава естонско гражданство, или ако е пребивавал в Естония, или е притежавал естонско гражданство към момента на сключване на брака.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.